

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 11297

Tarih : 25.03.2025

10/2562

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Ekrem İmamoğlu'nun önce üniversite diplomasının iptal edilmesi, ardından gözaltına alınıp tutuklanmasına karşı Türkiye'nin neredeyse tüm illerinde protesto gösterisi yapan yurttaşlara karşı polisin başvurduğu müdahale yöntemlerinin kanun dışına taşıdığı, polisin zor kullanma yetkisini aşarak kanunsuz şiddet uyguladığı, göstericilere karşı envanterde bulunmayan mühimmat kullanıldığı yönünde ifade edilen konuların tüm yönleriyle araştırılması ve açıklığa kavuşturulması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 115'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması gereğini arz ve teklif ederiz.

İbrahim AKIN
İzmir Milletvekili

GEREKÇE

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Ekrem İmamoğlu, kendisi hakkında yürütülen; esası ve biçimiyle tartışmalı olan bir dizi soruşturma sonucunda üniversite diploması iptal edildikten sonra hakkındaki suçlamalar gerekçe gösterilerek gözaltına alınmış ve ardından da tutuklanarak cezaevine konulmuştur. Bu durum, ülkede yaygın bir şekilde halkın tepkisine yol açmış, yürütülen soruşturmaların hukuki olmayıp siyasi olduğu yönünde milyonlarca yurttaşımızda oluşan kanaat, halkın yapılanları protesto etmesine neden olmuştur.

Demokratik protesto haklarını kullanmak isteyen ve bu amaçla gösteri yapan yurttaşlara karşı polisin gösterdiği tutum ciddi tartışmalara, hatta bunun ötesinde yaygın bir toplumsal huzursuzluğa yol açmıştır. Konuyla ilgili olarak toplumun birçok kesiminde oluşan tepkilerin üzerine İletişim Başkanlığı tarafından 20 Mart 2025 tarihinde yapılan ve halen internet sitesinde bulunan bir açıklamada *"İzinsiz yapılan gösteri sırasında göstericilere yönelik plastik mermi ile müdahale edilmesi söz konusu değildir. Emniyet Genel Müdürlüğü envanterinde plastik mermi bulunmamaktadır."* denilmiştir.

Fakat yapılan açıklamanın tersine polislerin göstericilere müdahale etmesi sırasında plastik mermi kullanıldığına, plastik mermi isabet eden bazı göstericilerin bu mermiler nedeniyle yaralandığına, plastik merminin bir göstericinin gözüne isabet ettiğine ilişkin çok sayıda görüntü yazılı ve görsel basında yer almış, çok sayıda sosyal medya kullanıcısı da benzer görüntüleri kamuoyu ile paylaşmıştır.

Kolluğun güç kullanma yetkisini kullanırken, bireyin yaşam hakkını, maddi ve manevi bütünlüğünü korumak zorunda olduğunu unutmaması gerekir. Polis bir şahsa karşı güç kullandığında hem kendi hakkını hem de muhatap olduğu yurttaşların hakkını korumak amacıyla hareket etmelidir. Güç kullanımında orantılılık sınırının önemli olduğu açıktır.

Bilindiği gibi polisin zor kullanma yetkisi 2559 Sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu'nun 16. Maddesinde *"Polis, görevini yaparken direnişle karşılaşması halinde, bu direnişi kırmak amacıyla ve kıracak ölçüde zor kullanmaya yetkilidir. Zor kullanma yetkisi kapsamında, direnmenin mahiyetine ve derecesine göre ve direnenleri etkisiz hale getirecek şekilde kademeli olarak artan nispette bedenî kuvvet, maddî güç ve kanunî şartları gerçekleştğinde silah kullanılabilir."* şeklinde belirtilmiştir. Oysa polisin müdahaleleri sırasında kanunla verilmiş zor kullanma yetkisinin sınırlarının sıklıkla aşıldığı, kötü muamele ve işkenceye varan derecede polis şiddetinin gerçekleştiği belirtilmektedir.

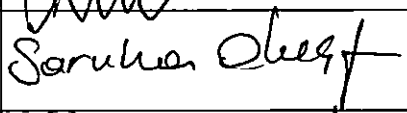
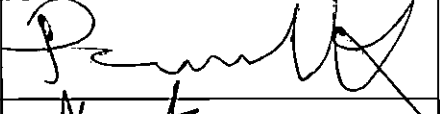
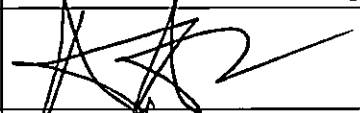
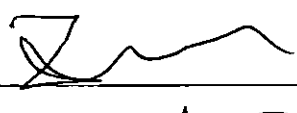
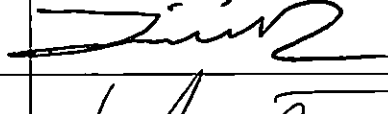
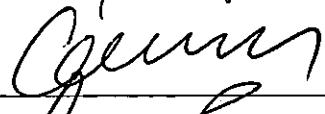
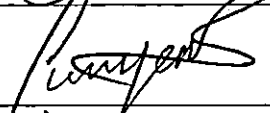
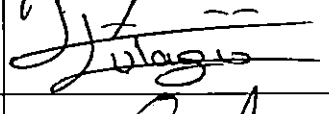
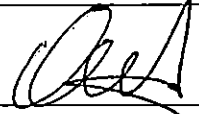
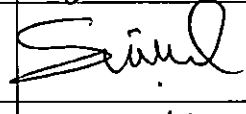
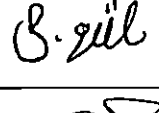
Öte yandan basına ve sosyal medyaya yansıyan birçok görüntüde polisin ölçülülük, kademelilik ve orantılılık ilkesini yok sayarak güç kullandığı ve böylece kanun dışına çıkmış olduğu yönünde yaygın bir kanaat oluşmuştur.

Türk Ceza Kanunu'nun 256. Maddesinde yer alan *"Zor kullanma yetkisine sahip kamu görevlisinin, görevini yaptığı sırada, kişilere karşı görevinin gerektirdiği ölçünün dışında kuvvet kullanması halinde, kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır."*

hükmünden de anlaşılabilceğı gibi polisin kanun dışına taşan eylem ve davranışları hakkında adli soruşturma yapılması gerekmektedir.

Ortaya çıkan görüntüler ve yapılan basın haberleri, polisin göstericilere karşı davranışı ve takındığı tutum konusunda kaygı verici durumların yaşandığını; gösteriler sırasında güç kullanımında kanuni sınırın aşıldığını ve bu durumun münferit olmadığını göstermektedir.

Toplumda kamu otoritesine ve hukuk devleti olma ilkesine karşı güvenin sarsılmasına yol açacak olan böylesi önemli bir konunun Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kurulacak bir Araştırma Komisyonu aracılığıyla incelenmesi, bu önemli konunun etraflıca araştırılması ve derinlemesine tartışılması, yapılan yanlışların önüne geçilmesi ve benzer sorunların tekrarlamaması için atılması gereken adımların ortaya çıkarılması amacıyla bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulması gerekmektedir.

1	NEJLA DEMİR	AĞRI	
2	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
3	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
4			
5	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
6	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
7	PERİHAN KOCA	MERSİN	
8	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
9	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
10	ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ	BATMAN	
11	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	
12	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
13	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
14	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
15	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
16	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
17	GEORGE ASLAN	MARDİN	
18	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
19	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
20	CELAL FIRAT	İSTANBUL	